నిప్పులేని పొగ

[illegible] ఆఫీసు[illegible] వచ్చి [illegible]కిల్ ఇంట్లో [illegible]టాడో లేదో కమల అందుకొంది.

"[illegible] ఈ [illegible]తం. ఆయనెవరో [illegible] ఆఫీసరను[illegible] [illegible] కాదు. పాపూకాదు. ఆయన [illegible] గుమాస్తా. ఆ వచ్చే జనమంతా ఆయనకోసం కాదు. ఆవిడకోసమట," అంటూ ముం[illegible] బుగ్గలు నొక్కుకుని. ఆ తర్వాత ముక్కు మీద వేలేసుకుంది.

"ముందు ఆ ముక్కుమీద వేలుతీసి, సంగతేమిటో సరిగా చెప్పు. ఎవరా ఆఫీసరు? ఎవరావిడ? ఎవరా జనం?" అంటూ ప్రశ్నల పరంపరని వదిలాడు గోపాలం, ప్రశ్నోపనిషత్తులోని శిష్యుడిలాగా.

"హయ్యో రామ....మీకు ఇంత చెప్పినా తెలీదేమిటండీ! నా కర్మకొద్దీ దొరికారు. హుఁ....

ఆయనేం[illegible] [illegible] వచ్చారు [illegible] [illegible] ఆయనింటి[illegible] వచ్చి జనా[illegible] [illegible] పెద్ద [illegible]సరనుకున్నాం. అ[illegible] [illegible]డారం ఇది" [illegible]ంది కమల – అసలే పెద్ద కళ్ళను మరింత పెద్దవి చేస్తూ. ఆమాటలు చెపుతుంటే, ప్లవన సూత్రాన్ని కనిపెట్టినప్పుడు ఆర్కిమెడీస్ కి కలిగినంతటి ఆనందం, ఆమె ముఖంలో తాండవించసాగింది.

"ఇంకా నయం. ఈమాటలు చెప్పి వెర్రి కేకలు వేస్తూ వీధుల్లో పరిగెత్తింది కాదు" అనుకున్నాడు గోపాలం తనలోనే.

"ఇంతటి చిదంబర రహస్యాన్ని నీ చెవిన వేసిందెవరు చెప్మా?" అంటూ నవ్వుతూ అడిగాడు.

"చెప్మా లేదు – ఉప్మా లేదు. మీకన్నీ వేళా

కంచి రమాదేవి

కోవాలే. అందులో నా మాటలంటే మరీనూ.... వేళాకోళానికేనా వేళాపాళా ఉండాలి. హద్దూ పద్దూ ఉండాలి '' అంది కమల చిరుకోపంతో.

'' ఏపద్దు చాకలిపద్దా ?'' అని మళ్ళీ అడిగాడు గోపాలం కవ్విస్తూ.

కమలకి నవ్వు ఆగలేదు. చిటికెలో కోపం ఎగిరిపోయింది. '' మీదారేవేరు. ఏడ్చేవాళ్ళని కూడా ఇట్టే నవ్విస్తారు '' అంది.

'' లేకుంటే నవ్వేవాళ్ళని చూసి ఏడవ మంటావా ?'' అన్నాడు గోపాలం.

'' మీకు నేను సమాధానం చెప్పలేను బాబూ....'' అంది కమల భ్రుకుటి ముడివేస్తూ.

'' సమాధానం చెప్పొద్దులేకాని సమాచారం చెప్పు. ఇంతకీ ఆ చిదంబర రహస్యం నీకెలా తెలిసింది ?'' అన్నాడు గోపాలం.

'' ఆయన మొన్ననగా ఊరెళ్ళాడుట. నిన్న రాత్రి ఎవరో ఇద్దరు స్కూటరు మీద వచ్చారుట. పొరపాటున పక్కింటి తలుపు తట్టారుట. విమలమ్మగారు తలుపుతీసి కొత్తవాళ్ళని చూసి విస్తుపోయిందట. అప్పుడు మాటల్లో తెలిసిందట వాళ్ళు వచ్చింది పక్కింటి కోసం అని. అక్కడికీ పాపం ఆమె చెప్పిందట, ఆయన ఊరెళ్ళారండీ అని. అందుకు వాళ్ళు "పర్వాలేదు లెండి. అమ్మ గారితో మాట్లాడుతాం '' అని పక్కింట్లోకి వెళ్ళారుట. లోపలకి పోయి ఏదో బుట్టని ఆవిడకి ఇచ్చి కొంచెంసేపు ఏదో గుసగుసలాడారుట. తర్వాత బయటికి వచ్చి 'మళ్ళీ వస్తాం' అంటూ వెళ్ళిపోయారుట! '' కథ చెప్పినట్లుగా చెప్పింది కమల.

'' అయ్యాయా నీ'టా'లు? ఆ విమలమ్మ గారొచ్చి ఈ కమలమ్మగారి చెవిన వేసిందన్న మాట ఈ రహస్యం '' అన్నాడు గోపాలం హాస్యంగా.

'' మీకు అలాగే ఉంటుంది. గుడి పాములాగా ఇంట్లోనే కూర్చుంటాను నేను. అందువల్ల నాకన్నీ చివరికే తెలుస్తాయి. మీకు తెలిసినా నాకు చెప్ప రాయె. నాకంటే ముందే ఈ విషయం కాలనీ అంతా పొక్కిపోయింది. అందరినోటా ఇదే మాట '' అంది కమల.

'' ఇందులో చెప్పుకోదానికేముందే—ఆయన నిజంగానే ఆఫీసర్ అయి ఉండొచ్చుగా ? వాళ్ళు ఆయన కోసమే వచ్చి ఆ కానుకను తెచ్చి ఉండొచ్చుగా. ఆయనలేరని తెలిసి, అదేదో ఆమెకే ఇచ్చి మళ్ళీ వస్తామని వెళ్ళిపోయుం డొచ్చుగా '' అన్నాడు గోపాలం తార్కికంగా.

'' అయ్యాయా మీ'డొచ్చు'లు! అయినా మనిషినిచూస్తే తెలీటంలేదుటండీ ఆమె ఎటు వంటిదో ? నడివయస్సులో ఉన్నా ఆ వాలు జడేమిటి, ఒళ్ళు కనిపించే ఆ బట్టలేమిటి, ఆమెషీన్ బాడీలేమిటి, ఆ పౌడరు అద్దుకోవడం ఏమిటి? తలనిండా ఆ మల్లెపూలు ఏమిటి? ఆమెలో ఎక్కడైనా సంసార లక్షణాలు ఉన్నాయా ?'' అంటూ మాటకి మాట అంటించి, తర్కం మొదలు పెట్టింది కమల.

'' వేషాలకేమిటే ఈ రోజుల్లో ముసలి అవ్వలు కూడా వేస్తున్నారు. అదంతా ఈ రోజుల్లో ఫేషన్. ఇంటి వెనకనే మల్లెతోట ఉంది కనుక పూలు పెట్టుకుని ఉంటుంది. డబ్బుంది కనుక ఖరీదు బట్టలు కొనిక్కుని ఉంటుంది. ఇంత మాత్రానికే ఆమెని బజారుపాలు చేయాలా ?'' అన్నాడు గోపాలం.

''ఏం! ఆమెని ఇంతగా వెనకేసుకొస్తున్నారు– ఆమె సంగతి బాగా తెలిసినట్లుగా '' అన్నది కమల భర్త వంక అనుమానం చూపులు సారిస్తూ. "కొంపతీసి నన్ను మాత్రం అనుమానించకు. అది సరే గాని ఆమె కోసం వచ్చేవాళ్ళు పోయేవాళ్ళు అయితే కలిసి ఎందుకు వస్తారే .... విడివిడిగా వస్తారు కాని" అన్నాడు గోపాలం తల గోక్కుంటూ.

'' మీదంతా అదో చాదస్తం. తెగించిన దానికి ఒకళ్లేమిటీ – ఇద్దరేమిటి? పట్టపగలే పది మంది వస్తూంటారు. వాళ్ళకి కాఫీలు ఇస్తూ, వాళ్ళతో నవ్వుతూ మాట్లాడడం నేనూ చూశాను. బజారున పడ్డదానికి పగలేమిటి రాత్రేమిటి ?'' ఉత్సాహంగా చెప్పుకుపోతూంది కలమల.

'' భర్త ఉండగానే ఆమె అలా చేస్తూండడం నేనూ చూశాను. అందులో తప్పేముంది? ఆమె బాగా చదువుకున్నదై ఉంటుంది. ఘోషా లేకుండా నలుగురితో మాట్లాడుతూ, ఇంటికొచ్చిన అతిథు లకు మర్యాదలు చేస్తూ ఉండి ఉంటుంది,'' అన్నాడు గోపాలం.

'' ఆ....ఆ....తెల్లనివన్నీ పాలూ, నల్లనివన్నీ నీళ్ళూ అనుకునే స్వభావం మీది. పిల్లి కళ్ళు మూసుకు పాలు త్రాగుతూ తననెవ్వరూ చూడడం లేదనుకుంటుందిట. నిప్పు లేందే పొగ వస్తుంది టండీ! నిజం ఎన్నాళ్ళు దాగుతుంది! '' అంటూ ఏకధాటిన మహోపన్యాసకురాలిలాగా మాట్లాడింది కమల.

''ఆగాగు....పాలనీ పిల్లినీ ఒకచోట చేర్చావు. ఇంక వేరే చెప్పనక్కర్లా '' అన్నాడు గోపాలం నవ్వుతూ.

'' నా మాటలకి అడ్డురాకండి....ఆ....ఇది విన్నారా ? '' అన్నది ఆశ్చర్యంగా ముఖం పెట్టి కమల.

'' ఏమిటి మరోరహస్యమా ! ఇంకా వినందే '' అన్నాడు గోపాలం.

'' చాల్లెండి సరసం....అసలు ఇదంతా ఆ మొగుడికి ఇష్టమేట. వాడు వట్టి వాజమ్మట – పేరుకి మాత్రమే మొగుడట. ఆయనే పెళ్ళాం చేత ఈ వ్యాపారమంతా నడిపిస్తాడట....హవ్వ.... ఈ ఘోరకలి ఎక్కడేనా ఉందా ? '' అంటూ మళ్ళీ బుగ్గలు నొక్కుకుంది కమల.

'' ఈ పరమరహస్యం కూడా నీకు విమలమ్మ గారే చెప్పిందా ? '' అన్నాడు గోపాలం కొంచెం విసుగ్గా.

'' లేదు....రాజమ్మగారు ఇందాక ఇటువచ్చింది. మాటల్లో ఈ ప్రస్తావన వచ్చేసరికి, ఈ సంగతంతా చెప్పింది. వాళ్ళ ఆయన కూడా అదే ఆఫీసులో పనిచేస్తాడుట. ఆయన చెప్పారుట. ఈ విషయా లన్నీ ఆమెకి విమలమ్మకంటే ముందే తెలుసుట. ఇన్నాళ్ళూ కడుపులో దాచుకుందిట '' అంది కమల.

'' ఇంకేం!....ఇప్పుడు కక్కేసిందన్నమాట. ఈపాటికి కాలనీ అంతా ముట్టించేసి ఉంటుంది,'' అన్నాడు గోపాలం.

'' సంసారుల ఇళ్ళ మధ్య ఈ సాని భాగోతం ఏమిటండీ ? ఎప్పుడేం జరుగుతుందోనని తలుచు కుంటే భయం వేస్తోంది '' అంది కమల ఏదో ఆలోచిస్తూ.

'' అట్టే వగలుపోకు. మన బంగారం మంచి దైతే మరేం ఫర్వాలేదు. బయటపడేదాకా అందరు స్త్రీలూ పతివ్రతలే, అందరు పురుషులూ పెద్ద మనుషులే!'' అన్నాడు గోపాలం బట్టలు మార్చు కోడానికి పోబోతూ.

'' రామ రామ అవేం మాటలండీ, సిగ్గు చేటాని '' అంది కమల నివ్వెరపోయి.

'' అవును. అవకాశంలేక, పరువుకు భయ పడి, మనందరం, పాతివ్రత్యాన్నీ, ఏకపత్నీ వ్రతాన్నీ నటిస్తున్నాం కాని, అవకాశం ఉండీ, సంఘం దృష్టిలో వ్యభిచారం తప్పుకాకపోతే, అందరూ పెద్దమనుషులే కదూ! '' అన్నాడు గోపాలం సీరియస్‌గా.

భర్త మాటలకి కొయ్యబారిపోయింది కమల. కొంచెం తెప్పరిల్లుకుని "ఛీ... ఛీ....ఏమి మనుషు లండీ మీరు? ఏ మాట అనొచ్చో ఏ మాట అన కూడదో కూడా తెలీదు. విన్నవాళ్ళు బాధపడతారన్న ఆలోచనైనా లేదు. అసలు మీలాంటి వితండవాదపు మనుష్యులతో మాట్లాడటం నాదే బుద్ధి తక్కువ. కాళ్ళు కడుక్కుని రండి. కాఫీ ఇస్తాను" అంటూ వంటింటివేపు దారితీసింది.

"నిజమేలే....నిజం ఎప్పుడూ చేదుగానే ఉంటుంది" అంటూ బట్టలు మార్చుకోడానికి వెళ్ళాడు గోపాలం.

*

ఆ రోజు సాయంత్రం .... ఆఫీసు నుంచి వస్తూనే అందుకున్నాడు గోపాలం "అందుకే అన్నారు 'స్త్రీ బుద్ధిః ప్రళయాంతకః' అని పెద్దలు" అంటూ.

"ఏమైందండీ?" అంటూ ఆత్రంగా అడిగింది కమల.

"ఇంకా ఏం కావాలి? ఇటువంటి నీచపు మాటలు చెప్పి నువ్వూ, విని నేనూ ఇద్దరం పాపం చేశాము. పాపం ఆ ఇల్లాలికి తెలిస్తే ఎంత నొచ్చుకుంటుందో?" అన్నాడు గోపాలం.

"ఎవరండీ? ఆ నాలుగో ఇంట్లో ఉండిన వాళ్ళ గురించేనా మీరు అనడం? వాళ్ళు ఇల్లు ఖాళీచేసి అప్పుడే వారం అయింది" అంది కమల.

"ఖాళీచేయకపోతే, పుణ్యాత్ములున్న ఈ కాలనీలో ఇంకా ఉంటారా? నిజం వింటుంటే నా తల కొట్టేసినట్లనిపించింది" అన్నాడు గోపాలం బాధపడ్తూ.

"ఏమిటో సరిగ్గా చెప్పండీ" అంది కమల ఆందోళనగా.

"ఇందాక మన సుందరం కనిపించాడు. వాడికీ మధ్య ఈ ఊరు బదిలీ అయిందిట. ఇళ్ళ కోసం వెతుకుతున్నాడు. వాళ్ళు ఖాళీచేసిన ఇల్లు ఉంది కదా అని ఆ వివరాలు చెప్పేసరికి, 'బాబోయి నాకా ఇల్లు వద్దు. మీ కాలనీవద్దు' అంటూ సంగతంతా చెప్పాడు. ఆయన నిజంగానే ఆఫీసరుట. వీడూ అదే ఆఫీసులో పెద్ద ఆఫీసరు. వీళ్ళిద్దరికీ ఎప్పటినుంచో మంచిస్నేహం ఉందిట. ఆయన నెలలో ఎక్కువ రోజులు క్యాంపులో ఉంటుంటారుట. ఆయనతో అనేక మంది వ్యాపారస్థులకీ, పెద్ద మనుషులకీ పని ఉంటూ ఉంటుందిట. అందు కోసం తరుచూ వాళ్ళు ఆయన ఇంటికి వస్తుంటారుట. వచ్చేవాళ్ళు ఆయన ప్రాపకం కోసం ఏవో కానుకలు తెస్తుంటారుట. అయితే ఆయన తరుచు కాంపులో ఉంటూండడంలో, వాళ్ళు తాము తెచ్చిన వాటిని ఆమెకిచ్చి, తమ అవసరాలను ఆమెకి చెప్పు కుంటూంటారుట. ఆమె మర్యాదస్థురాలూ, బాగా చదువుకున్నదీ అవడంతో వచ్చినవాళ్ళని కూర్చో పెట్టి కాఫీలూ అవీ ఇచ్చి మర్యాద చేసి పంపిస్తుం టుందిట. పైగా భర్తద్వారా పరిచయం అయిన అనేక మంది కుటుంబ స్నేహితులతో ఎక్కువ సేపు మాట్లాడుతూ ఉంటుందిట. పాపం-భర్త ఊళ్ళో లేనప్పుడు ఆమెకి మరో కాలక్షేపం లేదాయె. పట్నాలలో పుట్టి పట్నాలలో పెరిగిన ఆమె సహజంగానే బాగా ఖాళీ చేసుకుని నలుగురితో చనువుగా మాట్లాడుతుంది. ఆమె వేషం మనకి ఎబ్బెట్టుగా కనిపించవచ్చు. ఇంత మాత్రానికే మనకాలనీ వాళ్ళు ఆమె మీద నిందలు వేసి, దుష్ప్రచారం చేశారు. ఇల్లు విడిచి బయటికి వెళ్ళని ఆమె చెవిన ఈ మాటలు పడలేదు కాని, బయట తిరిగే ఆయన చెవిని పడ్డాయి. అందుకే ముందు జాగ్రత్తపడి, ఈ దుష్ప్రచారం ఆమె చెవిదాకా రాకముందే ఇల్లు ఖాళీ చేసి వెళ్ళిపోయాడుట. ఈ విషయాన్నే కక్కలేక మింగలేక బాధపడ్తూ, దగ్గర స్నేహితుడు సుందరం ముందు వెళ్ళబోసుకుని భోరుమన్నాడుట. ఇందాక సుందరం చెప్తుంటే సిగ్గుతో తల దించుకున్నాను" అన్నాడు గోపాలం ఆవేదనతో.

కమల ముఖంలో కూడా ఆవేదన ప్రస్ఫుటంగా గోచరించింది.

"అదేమిటండీ....ఆయన ఆఫీసర్ కాదనీ, మామూలు గుమస్తా అనీ ఏవేవో చెప్పారు కదండీ" అంది.

"అవన్నీ కిట్టని వాళ్ళు కల్పించే మాటలు. లేనివి ఉన్నట్లుగానే ఊహించుకునీ, గోరంతలను కొండంతలుగా చిత్రించి సంబరపడడమే ఆడ వాళ్ళకీ హాబీ, నిప్పులేని పొగని సృష్టించడంలో వాళ్ళకి వాళ్ళే సాటి. ఈ అమ్మలక్కల మాటల మూలంగా ఎన్ని సంసారాలు కూలిపోతాయో వాళ్ళకి తెలీదు. అందుకే నేనంటా మనబంగారం మంచిదవాలికాని ఇతరుల సంగతి మన కనవసరం అని"....అంటూ బట్టలు మార్చుకోడానికి వెళ్ళాడు గోపాలం.

బరువుగా నిట్టూర్చి కళ తప్పిన ముఖంతో లోనికి వెళ్ళింది కమల. భర్త మాటలే ఆమె చెవిలో రింగుమంటున్నాయి. నిప్పులేని పొగ క్రమ్మినట్లు నీరస పడిపోయింది ఆమె. □

పుస్తకాలు

కళ్యాణ ఘడియ; రాగరంజిత
(రెండు నవలలు)

[రచన: వింజమూరి లక్ష్మి; ⅛ క్రౌను సైజులో రెండూ కలిసి **228** పేజీలు. వెల: రూ. **7-50**; ప్రచురణ: క్వాలిటీ పబ్లిషర్స్, విజయవాడ—**520002**]

'కళ్యాణ ఘడియ'లో—మానవ సమాజంలో మంచీ చెడూ సమాన స్థాయిలోనే ఉంటాయి. మంచికి గుర్తింపు త్వరలోనే రాకపోయినా, ఆలస్యంగానైనా గుర్తింపబడుతుందన్న అంశమే ఇందులో ముఖ్యంగా చెప్పబడింది. దుష్టగ్రహాల సాంగత్యవల్ల పొరపాటు జరిగినా పశ్చాత్తాపడతాడు ఇందులోని నటరాజ్. అందుకే అతని జీవితం మంచి మలుపుకు తిరుగుతుంది. క్రూరుడూ నీచుడూ అయిన నటరాజ్ ఉత్తముడిగా మార్పు చెందిన కారణంగా అంతకుముందు అతన్ని ఎంతగానో అసహ్యించుకున్న సరోజిని తన జీవిత భాగస్వామిగా ఆహ్వానిస్తుంది. నటరాజ్ జీవిత నావకు చుక్కానియై నిలుస్తుంది సరోజిని. కళ్యాణమొచ్చినా, కక్కొచ్చినా ఆగదనే సామెతను ఋజువు పరుస్తూ అదే తన ఉద్దేశంగా చెప్పారు ఈ నవలా రచయిత్రి. కథ మామూలు ధోరణిలోనే సాగినట్లనిపిస్తుంది.

'రాగరంజిత'లో—ఆ పేరులోని మాధుర్యం కథలో అంతగా కనిపించలేదు. అమ్మను కోల్పోయి, తన జీవితాన్ని యాంత్రికంగా ఓ కంపెనీ మేనేజరుగా కాలం వెళ్ళబుచ్చిన మధు, కేవలం ఓ వాగ్దానం కోసం పుష్పను వివాహమాడాలనుకోవడం కేవలం హాస్యాస్పదమనిపిస్తుంది. అంతకుముందు అతనికి పుష్పపై గౌరవభావం ఉండి ఉండవచ్చును. ముగింపు మొదటే—అంటే పుష్ప పాత్ర వచ్చినప్పుడే ఊహింపవచ్చు! ఆమెకు కనువిప్పు కలిగినట్టు చూపడం అంత సమంజసంగా ఉన్నట్టు కన్పించలేదు. కథ, రచన సాధారణ ధోరణిలోనే సాగాయి.